

Till länssterelserna och de kommunala folkförsörjningsnämnderna.

Handels- och industriministeriet har den 6 juni 1951 utfärdat ett nytt beslut om köpkort och dess utdelning. Beslutet har publicerats i författningssamlingen (N:o 342/51) och, såsom särtryck, distribuerats till de kommunala folkförsörjningsmyndigheterna, vilka nedan i detta cirkulär benämnas nämnd. Har någon nämnd icke erhållit ovannämnda beslut, bör detsamma ofördröjligen rekvideras hos ministeriets avdelning för folkförsörjningsärenden.

Utöver de i ovannämnda beslut angivna föreskrifterna, med vilka nämnderna böra göra sig noggrant förtrogna, fäster ministeriet nämndernas uppmärksamhet vid de i statsrådets beslut den 24 april 1942 om allmänna reglementeringsbestämmelser rörande folkförsörjningen (Förf. saml. 344/42 jämte senare ändringar, FFM:s reglementeringsmeddelanden ST N:o 65/999, grupp 1/3), ingående allmänna föreskrifterna angående köpkort (§§ 5—17), varjämte ministeriet uppmanar till iakttagande av följande föreskrifter i avseende å köpkortsutdelningen o. a. d.

Utdelningslokaler

Nämnden bör draga försorg om, att på dess verksamhetsområde finnes ett tillräckligt antal utdelningslokaler, där köpkortsutdelningen äger rum och att allmänheten meddelas i god tid om dem och tiden för deras öppenhållande.

Beträffande tiden för öppenhållandet bör iakttagas, att för dem, för vilka det icke är möjligt att avhämta köpkort på dagen, beredes tillfälle därtill senare på kvällen.

Nämnden bör därjämte ombesörja, att i varje utdelningslokal finnes åtminstone en

med bestämmelserna angående köpkortsutdelning fullständigt förtrogen person samt nödigt antal övriga personer för själva utdelningen.

Orten där vederbörande erhålla sina köpkort

Huvudregeln är, att köpkort utfärdas av den nämnd, inom vars verksamhetsområde sökanden är stadigvarande bosatt under utdelningstiden. Denna regel gäller icke för person, som förlorat sitt köpkort, för vilket fall föreskrifter givas nedan.

Då det gäller att avgöra, var envar sökande av köpkort har sin stadigvarande boningsort under tiden för köpkortsutdelningen och i vilken kommun vederbörande sålunda skall utfå köpkort, bör först och främst beaktas, att såsom tillfälligt frånvarande persons stadigvarande boningsort bör anses hans hemort och icke den ort, där han tillfälligt vistas under kortutdelningen.

Är det fråga om sådan person, som icke har familj och som på grund av förvärvsarbete flyttar från en ort till en annan, skall såsom hans stadigvarande boningsort betraktas den kommun, där han vistas, när köpkorten utdelas. Detsamma bör iakttagas i sådana fall, då en person en längre tid varit borta från matlaget. Även såsom sådan persons stadigvarande boningsort bör anses den kommun, där han har arbete under den tid köpkorten distribueras.

I detta sammanhang förordnas, att åt fånge eller intern, som frigives från fängelse eller annan sådan inrättning eller samhus-håll och vid intagandet varit skyldig att överlåta sina köpkort till nämnden, köpkort får utgivas av vilken nämnd som helst, om sökanden kan uppvisa av folkförsörj-

ningsmyndigheten utfärdat kvitto över kort-övertätaelse, men i annat fall endast av den nämnd, som senast utgivit köpkort åt vederbörande.

Konstaterandet av köpkortsuttagarnas identitet

Vid granskning av köpkortsdistributionen har observerats, att vissa personer erhållit köpkort av flere nämnder under uppgivande av orätt hemort och till och med falskt namn, varigenom de överkommit flera köpkort än de hade varit berättigade till. För erhållande av flera köpkort ha de måst inneha motsvarande allmänna köpkort, vilka anskaffats på bedrägligt sätt. På grund härav är det skäl att påpeka att nämnderna äro skyldiga att avfordra personer, som handhavarna av köpkortsutdelningen icke känna utredning om deras identitet och att jämföra densamma med de köpkort vederbörande innehar ävensom med de i ansökningsblanketten meddelade uppgifterna, innan nya köpkort utgivas.

Sälunda bör förfaras särskilt när köpkort sökas mot allmänna köpkort, försedda med annan nämnds stämpel.

Är sökandens identitets utredning icke överensstämmande med anteckningarna i företett allmänt köpkort, får nytt köpkort icke utgivas. Det allmänna köpkortet skall härvid omhändertagas av nämnden och saken undersökas vid behov med handräkning av polismyndigheterna.

Kan sökanden icke vid anfordran förete av nämnden godkänd identitetsutredning, skola allmänna köpkortet och ansökningsblanketten omhändertagas av nämnden, tills vederbörande förete utredning av nämnda slag.

Särskild uppmärksamhet bör i nämnderna fästas vid de fall, då nya köpkort sökas mot allmänna köpkort försedda med främmande Orts stämpel och under *uppgivande av fullmakt*. I dessa fall får köpkort utgivas först sedan nämnden försäkrat sig om, att ifrågavarande personer verkligen äro bosatta på orten.

I avseende å zigenare är det även skäl att iakttaga försiktighet vid utgivning av köpkort.

Blanketter för köpkortsansökningar

- a) *Utdelning av blanketter för köpkortsansökningar.*

För varje persons vidkommande, som önskar erhålla köpkort, bör därom skriftligen ansökas hos nämnden på för ändamålet tryckt ansökningsblankett. Därom, när och var ansökningsblanketter utdelas, bör allmänheten meddelas i god tid. Varje matlag eller samhushåll, som önskar erhålla köpkort, bör erhålla så många ansökningsblanketter som det finnes medlemmar i matlaget eller samhushållet, emedan matlagets huvudman för envar medlem i matlaget och överhuvudet för samhushållet eller av denna utsedd person bör utskriva särskild ansökan för varje medlem.

Ansökningsblanketterna undertecknas av matlagets huvudman. Huvudman för matlaget är den, som under tiden för köpkortsdistributionen handhar matlagets ärenden.

Såvida ansökningsblanketter lämnas till handelsaffärer o. a. d. distributionslokaler för utdelning, skola nämnderna uppmana distributörerna att iakttaga särskild sparsamhet, emedan blankettupplagan är begränsad. Uppmaning att returnera överblivna blanketter till nämnderna torde göras.

- b) *Återsändande av ansökningsblanketter för köpkort.*

Om blanketter returneras gårdsvis, bör gårdsboken samtidigt tillställas folkförsörjningsnämnden, för att de återbördade blanketterna skola kunna jämföras därmed. Folkförsörjningsnämnden kan förordna, intill vilken dag och i vilken ordning ansökningsblanketterna böra återlämnas.

Ettvart matlags ansökningsblanketter böra inläggas i samma kuvert eller annat omslag, som tillslutes. På kuvertet eller omslaget bör antecknas:

- 1) matlagets huvudmans namn och adress, samt
- 2) huru många personer höra till matlaget.

bör nämnden stämpla dem med hos nämnden

Nämnden kan förordna, att köpkortsutdelningen på dess område skall tillgå så, att ansökningsblanketterna inlämnas före en viss dag till nämnden för behandling och att köpkort utdelas senare, eller också kunna ansökningsblanketterna behandlas genast, när de återställas och sökanden tilldelas köpkort. Förstnämnda sätt är mera att rekommendera, emedan det härvid är

lättare att kontrollera de kort, som beviljas innan de utgivnas, och eventuella fel kunna rättas i tid. I förstnämnda fall skall allmänheten meddelas när och i vilken ordning köpkortsutdelningen äger rum.

Om utdelning av köpkort får icke meddelas till allmänheten innan nämnden från ministeriets blankettförråd erhållit nödigt antal köpkort. Å andra sidan bör beaktas, att köpkortsutdelningen skall inledas så pass tidigt, att även sådana personer, som icke inlämnat sina ansökningsblanketter inom kungjord utsatt tid, kunna erhålla köpkort redan under utdelningsmånaden eller vid den s. k. efterdistributionen.

Då det konstaterats, att vissa nämnder anordnat efterutdelning först sedan det nya köpkortet trätt i kraft, förordnar ministeriet, att för här avsedda personer oivillkorligen bör reserveras tillfälle att utfå sina köpkort i tillräckligt god tid, d. v. s. under utdelningsmånaden.

Vid utgivning av köpkort även efter den allmänna köpkortsutdelningen bör sökanden alltid avfordras vederbörligen ifyllt blankett för ansökning av köpkort.

Stämpling av köpkort

Innan utdelningen av köpkort begynner, den tillhörig stämpel (bruten cirkel med tvenne parallella, räta linjer, vilkas ändar förenas genom från centrum bortåt riktade båglinjer och med nämndens namn och nummer i den av dessa linjer bildade figuren). Varje kort som utdelas bör stämplas på den för stämpel reserverade platsen.

Endast ett sådant antal kort får stämplas, som beräknas sannolikt åtgå vid utdelningen. Hela den mängd, som nämnden erhåller, får icke stämplas, emedan ministeriet sänder något fler kort, än som beräknats åtgå. Kortet få stämplas först i ett så sent skede, som möjligt, innan utdelningen börjas.

Det är av vikt, att den del av korten, som icke omedelbart behöves vid den allmänna kortutdelningen, lämnas ostämplad.

Man bör sträva till, att endast så mycket kort stämplas för användning efter den allmänna kortutdelningen, som erfordras för utdelning dagligen.

Samtliga stämplat bör förvaras med största omsorg, så att ingen ovidkommande

person har möjlighet att använda dem eller tillägna sig dem.

Avskiljande av kontrollremsan på allmänna köpkortet

När sökande erhållit allmänt köpkort, till vilket han är berättigad, skall från sökandens allmänna köpkort från frågande utdelning lösgöras den i vänstra, övre hörnet förefintliga, med anteckning om kortinnehavarens till- och förnamn, födelsetid och adress försedda kontrollremsan, så att en del av nämndens stämpel blir kvar på kontrollremsan.

Åt person, vars köpkort saknar kontrollremsa, får nytt köpkort icke utdelas. Beträffande sådan person bör förfaras liksom med person, som förlorat sitt köpkort (se nedan i detta cirkulär).

Lösgjord kontrollremsa på köpkort bör omedelbart makuleras med användning av stämpeln „mitätön" eller genom att draga ett snett kors över remsan med anilin- eller bläckpenna.

Från allmänna köpkortet avskild kontrollremsa bör för nämndens kontrollåtgärder fastlimmas på vederbörande korttagares köpkortsansökan.

Har nämnden erhållit tillstånd att utdela köpkort sålunda, att disponent, gårdskarll eller annan därtill bemyndigad person afhämtar köpkorten för samtliga i gården bosatta personer, förfares så, att nämnda person avskiljer kontrollremorna och tillställer nämnden desamma, fästa vid köpkortsansökningarna.

Allmänt köpkort för nyfött barn

Nyfött barn beviljas köpkort mot intyg utfärdat av den barmorska, som biträtt vid förlossningen eller av förlossningsanstalten. *Köpkort får härvid beviljas endast av den nämnd, på vars område barnets moder under tiden för barnets födelse har sin stadigvarande boningsort.* Ansökningsblankett bör även härvid ifyllas. Från allmänna köpkortet bör de kuponger avskiljas, som icke längre äro i kraft under denna utdelningsperiod. Barnets födelseattest skall fogas till den för barnets räkning på blankett uppgjorda köpkortsansökningen, eller om köpkort beviljas av annan nämnd än den, där modern erhållit sitt köpkort, bör nämnden förfara liksom i fråga

om de personer, vilka söka köpkort hos annan nämnd än den, som utgivit köpkort åt dem för föregående utdelning.

Allmänt köpkort för utlänningar

Ministeriet för utrikesärendena, som av handels- och industriministeriet erhållit detaljerade anvisningar angående köpkortsutdelning, utgiver allmänt köpkort:

- 1) åt diplomater och deras familjemedlemmar,
- 2) åt utlänningar, som med tjänstepass vistas i landet och äro anställda hos beskickningarna, oberoende av om de bo i legationshusen eller annorstädes, och
- 3) oberoende av boningsort åt alla de medborgare i Rådunionen, som vistas i Finland och inneha diplomat-, tjänste- eller sjömanspass.

Ordnandet av ansökningsblanketterna

Vid ordnandet av köpkortsansökningarna bör iakttagas, att icke de ansökningsblanketter, på vilka såsom utgivare av det föregående kortet antecknats någon annan nämnd än den, hos vilken nytt kort ansökes, ordnas i skild grupp utan tillsammans med de övriga ansökningsblanketterna i samma alfabetiska serie. *Duplikat eller avskrift bör ovillkorligen tillsändas den nämnd, som utgivit det föregående köpkortet, och böra före avsändandet förse med nämndens stämpel.*

Avskrifter av ansökningsblanketter, som inkommit från annan nämnd, böra förvaras i en skild grupp.

Nämnderna böra på basen av ansökningsblanketterna och från andra nämnder inkomna avskrifter av ansökningsblanketter granska, huruvida vederbörande person anhållit om eller erhållit köpkort till större antal än honom tillkommer och vidtagna av saken påkallade åtalstygärder.

Mottagande och kvittering av köpkort

Nämnd bör alltid vid utgivning av köpkort fordra kvittering för överlätna köpkort.

Då i nämnderna vid anteckning i kortutdelningsförteckningarna förekommit olika förfaranden, påpekar ministeriet, att såväl vid den egentliga som vid den s. k. efter-

utdelningen i förteckningen alltid bör antecknas varje korttagares namn och kortets nummer särskilt i därför reserverade utrymmen. Mottager och kvitterar huvudman för matlag eller annan därtill bemyndigad person köpkort för två eller flera personer, kan kvitteringen utföras så, att anteckningarna på två eller flera rader efter varandra förenas med klammer och den kvitterande personen skriver sitt till- och förnamn mitt för den sålunda bildade anteckningsgruppen.

Anteckning av köpkortsnummer i blanketterna för ansökan om köpkort

På samtliga köpkort har tryckts ett löpande nummer.

Nämnderna böra anteckna både de vid egentliga kortutdelningen och vid efterutdelningen utdelade kortens nummer i vederbörande personers ansökningsblanketter.

I samband med inventeringen av kortförrådet efter den allmänna köpkortsutdelningen böra samtliga i lagret kvarblivna kortsnummer antecknas. Råka härvid numererade köpkort t. ex. i händerna på tjuvar, är det lättare att fastställa, vilka kort som icke äro i rätta händer, och det är möjligt att i affärerna senare kontrollera huruvida möjligen kort uppvisas, vilka äro försedda med dessa kända nummer.

Hantering och bokföring av köpkort

I det tryckta cirkuläret N:o 25/1947 finnes närmare anvisningar bl. a. om hantering och bokföring av köpkort. Dessa anvisningar böra noggrant efterkommas och de punkter iakttagas, som angå den allmänna kortutdelningen.

Utgivande av nytt köpkort i stället för förkommet

Enligt föreskrifterna i folkförsörjningsministeriets beslut den 20 december 1946 angående utgivande av nytt köpkort i stället för förkommet kort (Förf. saml. N:o 888/46) bör person, som önskar erhålla nytt köpkort i stället för förkommet kort anmäla förlusten till polismyndigheten på ägarens av kortet boningsort eller till polismyndigheten på den ort, där kortet förkommit. I vissa i ovannämnda beslut angivna specialfall kan anmälan göras även till militär-, post-, järnvägs- eller fängelsemyndighet.

Om nytt köpkort i stället för förkommet bör anhållas hos den nämnd, som utgivit det såsom förkommet anmälda kortet, och till ansökningen bör fogas avskrift av protokoll över förhör verkställt av polis- e. a. myndighet på grund av försvinnandet. Inlämnas sådan protokollsavskrift icke till nämnden, får nytt kort i ingen händelse utgivas.

Fall, då nytt köpkort kan utgivas i stället för förkommet

Nämnden är berättigad att i stället för förkommet köpkort utgiva nytt kort endast om kortet bevisligen, utan ägarens eller innehavarens vållande blivit förstört eller gått förlorat på grund av brott, eller om kortet tillhör barn under sex år eller äldre över 70 år. I andra fall bör nämnden hänskjuta ansökan om nytt kort, bifogande sitt motiverade utlåtande till avgörande av länsstyrelsen, som kan bevilja nytt kort endast därest tvingande skäl därtill föreligger (t. ex. stor familj och dålig ekonomi eller att minst sex månader förflutit från köpkortets försvinnande utan att skäl föreligger att betvivla meddelandets riktighet, varken beträffande själva försvinnandet eller tiden för detsamma).

Upprepad förlust av köpkort

Anhållas om nytt köpkort i stället för förkommet för sådan person, åt vilken eller åt vars familjemedlem redan förut givits nytt kort i stället för förkommet kort, utan att mellan de för myndigheterna uppgivna försvinnandena två år förflutit, bör nämnden, bifogande sitt eget, motiverade utlåtande, underställa ansökan om tilldelning av nytt kort länsstyrelsens avgörande. Nytt köpkort kan härvid utgivas endast, om kortet bevisligen, utan ägarens eller innehavarens förvällande blivit förstört eller gått förlorat genom brott, eller då särskilt tvingande skäl finnas att utgiva nytt kort.

Olovligen åt annan person överlåtet kort

I stället för försålt eller eljest åt annan person olovligen överlåtet köpkort får aldrig nytt kort utgivas under den utdelningsperiod, under vilken kortet förlorats. Innan nytt kort får utgivas vid följande kortutdelning, skall nämnden meddela om kortets olovliga överlåtelse till polismyndighet för

väckande av åtal, såframt detta icke redan annars skett.

Allmänna bestämmelser

Från nytt kort, som utgivits i stället för förkommet kort, skall såsom alltid, när nytt köpkort utgives på annan tid än vid allmän kortutdelning, alla de kuponger avlägsnas, vilka upphört att gälla, förrän kortet beviljades.

Då i stället för förkommet köpkort utgives nytt kort, bör nämnden på kortet med bläck anteckna kortägarens namn och övriga personuppgifter på därför reserverad plats ävensom i kortets stamdel införa anteckningen „Utgivet i stället för förkommet köpkort“.

Nämnden bör föra förteckning över de personer, för vilka nytt köpkort anhållits i stället för förkommet kort. I förteckningen bör i olika kolumner antecknas följande uppgifter:

- 1) ägarens av det förkomna kortet fullständiga namn och, om ägaren icke själv anhåller om nytt kort, även den persons namn, som anhåller om kortet,
- 2) ägarens till det förkomna kortet födelsetid,
- 3) ägarens till det förkomna kortet bostadsort,
- 4) tiden, då om kortets försvinnande anmäls till myndigheterna (denna tid bör angivas enligt det för nämnden företedda officiella protokollutdraget),
- 5) tiden, då nytt kort utgivits i stället för förkommet.

Utgivande av köpkort vid ny, allmän köpkortsutdelning

Allt det ovan nämnda har avsett utgivande av nytt köpkort i stället för förkommet under samma kortutdelning, då köpkortet förkommit, och för vilken utdelningsperiod detsamma var giltigt. Vidkommande utgivande av köpkort vid ny allmän köpkortsutdelning åt sådan person, vars kort för föregående utdelningsperiod förkommit, får åt sådan person utgivas köpkort, därest om kortets försvinnande gjorts vederbörlig anmälan till polis- eller annan föreskriven myndighet och sökanden inlämnar eller redan tidigare till nämnden inlämnat officiellt protokollutdrag angående ärendet. Kort

får härvid utgivas endast av den nämnd, som utdelat det såsom förkommet anmälda kortet, och i det nya köpkortets kontrollremsa bör antecknas: „Det föregående köpkortet förkommet”.

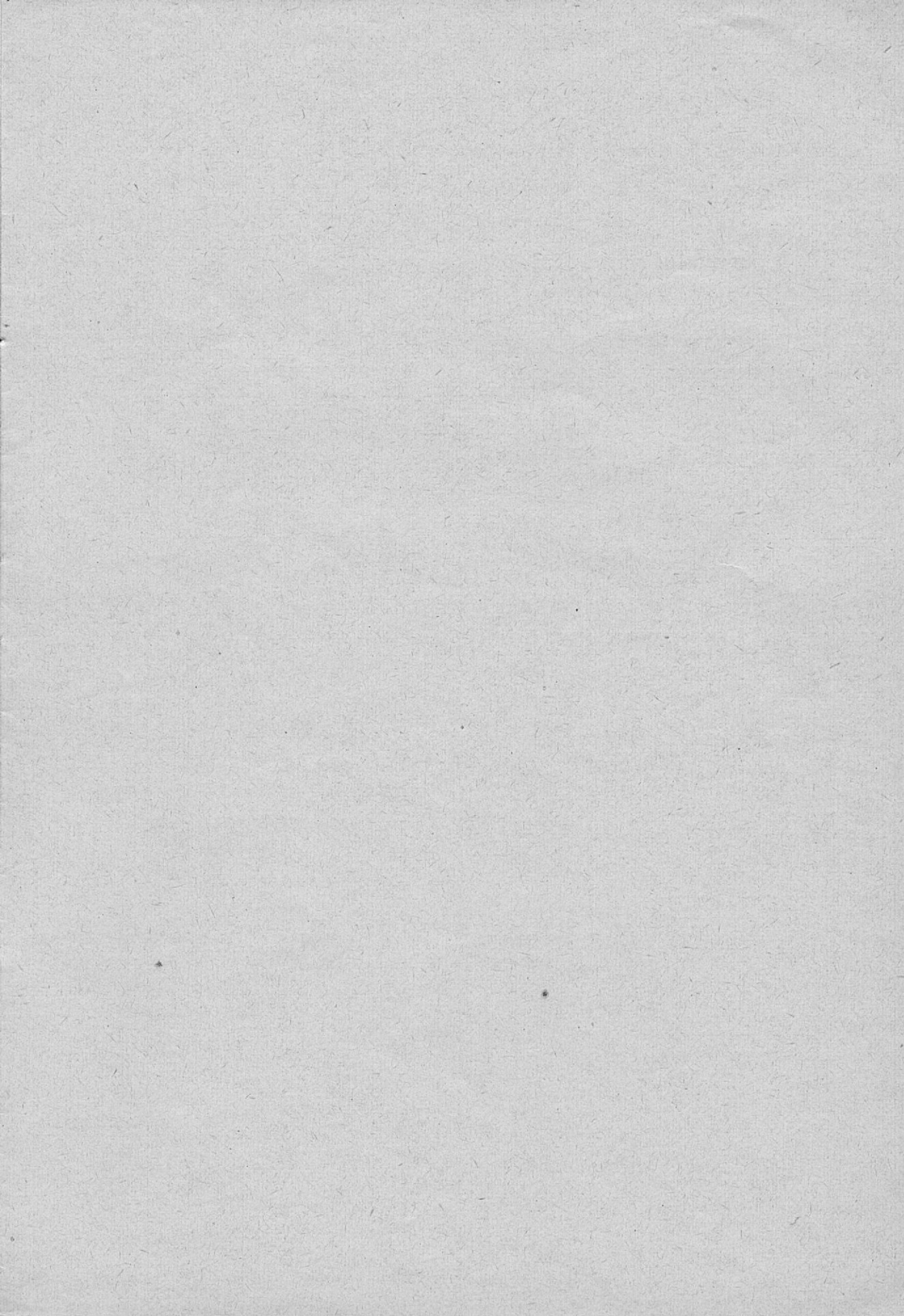
Återställande av köpkort till nämnden

Föreskrifter angående köpkorts återstäl-

lande till nämnden ingå i 8 § statsrådets beslut den 24 april 1942 om allmänna reglementeringsbestämmelser rörande folkförsörjningen (Förf. saml. N:o 344/42). Ministeriet uppmanar nämnderna att fästa tillräcklig uppmärksamhet vid nämnda föreskrifter och övervakningen av deras iakttagande.

Avdelningschef **Osmo O. Kopola.**

Biträdande byråchef *Lauri Koljonen.*

Wp 10110